

Amposta rememora l'antic ofici dels camàlics de l'arròs al Delta

El Museu de les Terres de l'Ebre acull l'exposició 'Força i pes', sobre aquesta feina i els homes que la van realitzar

M. MILLAN

El camàlic és l'home «que es lloga per tal de transportar, a braços o damunt l'esquena, coses feixugues». A Amposta aquest antic ofici van tenir una funció cabdal en el desenvolupament del sector de l'arròs, des que es va implantar el conreu al segle XIX fins als anys setanta, quan la mecanització el va fer innecessari. L'Ajuntament d'Amposta, el Museu de les Terres de l'Ebre i la Cambra Arrossera del Montsià va retre ahir homenatge als darrers camàlics ampostins, en el marc de la Fira de Santa Llúcia (la seva patrona, com de les cosidores).

Segons es detalla a l'exposició 'Força i pes' que es pot veure al Museu de les Terres de l'Ebre fins al 25 de gener, els camàlics de l'arròs es van convertir en personatges molt populars a l'Amposta del segle XIX i principis del XX.

Proveïts del seu saquet per protegir-se l'espatlla i el coll, i amb l'agulla i el cordill per cosir, es passaven llargues jornades carregant i descarregant sacs de 75 i 100 quilos d'arròs cadascun i ordenant-los en grans piles als magatzems i molins.

Després de la Guerra Civil, les feines a Amposta es repartien entre la Càmera Arrossera i els molins privats, associats sota el nom de Arrocerías Reunidas del Delta del Ebro (ARDE).

Les dues entitats tenien les seves pròpies colles de camàlics, formades per un nombrós grup

L'exposició es pot visitar fins al 25 de gener al Museu de les Terres de l'Ebre. FOTO: JOAN REVILLAS

d'homes, que acostumaven a treballar a destall (a tant per sac).

Acte al Museu

Era una feina molt dura que conferia fama d'homes forts a aquells que la realitzaven. Així, els camàlics van tenir també la seva funció a les festes d'Amposta, com a portadors de la corda en el bou capllaçat i també dels gegants de la ciutat. «Dues tasques que, com carregar els sacs d'arròs, requerien força, destresa i equilibri», comentà ahir la conservadora del Museu de les Terres de l'Ebre, Mari Carme Queralt.

L'acte d'homenatge, celebrat al mateix Museu, es va adreçar a un centenar d'antics camàlics de la ciutat, alguns ara jubilats i d'altres ja desapareguts.

El president de la Cambra Arrossera, Miquel Fàbregas, va mostrar la seva admiració per aquesta feina. «Sense vosaltres, ni la Càmera i el municipi serien el

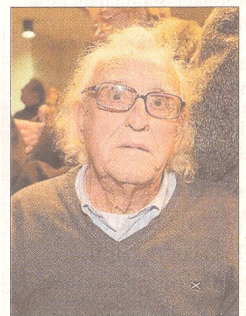
Antics camàlics i familiars, en acabar l'acte d'homenatge organitzat per l'Ajuntament. FOTO: JOAN REVILLAS

que són avui», comentà. Per la seva banda, l'alcalde d'Amposta, Manel Ferré, va remarcar els valors associats a aquella forma de treball col·laborativa. «Quan algú de la colla defallia, la resta de camàlics del grup redoblava els

esforços per acabar la feina, perquè era un treball en equip i feien pinya pel bé comú; uns valors que hauríem de tenir sempre presents», assegurà.

mmillan@diaridetarragona.com

EL TESTIMONI

Salvador Pagà, ahir a l'acte d'homenatge. FOTO: JOAN REVILLAS

'T'havies de saber posar bé el sac a l'esquena per no fer-te mal'

■ L'ampostí Salvador Pagà, de 83 anys, recorda com si fos ahir la seva feina de camàlic. Va fer aquest ofici per a l'ARDE des que va tornar del servei militar i durant una dècada, a mitjan segle passat. Els companys més veterans li van ensenyar com havia de carregar els sacs per no fer-se mal a l'esquena i va ser efectiu, ja que no es va arribar a lesionar. Això sí, com a molts altres camàlics, amb els anys aquell esforç li va passar factura. En el seu cas, a les cervicals. «Durant més de quinze anys vaig portar collaret», comenta. També va caure dues vegades al riu Ebre, en perdre l'equilibri al tauló que donava accés «als llaüts que venien de la Cava carregats d'arròs».

Dels seus companys més veterans a la colla de camàlics també recorda l'alegria amb què treballaven, «tot i que molts havien patit les penúries de la Guerra Civil».